

STORTINGET

Representantforslag 112 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Sveinung Rotevatn, Guri Melby, Alfred Jens Bjørlo, Ingvild Wetrhus Thorsvik og André N. Skjelstad

Dokument 8:112 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Sveinung Rotevatn, Guri Melby, Alfred Jens Bjørlo, Ingvild Wetrhus Thorsvik og André N. Skjelstad om en ferdigbehandling av Nasjonal ramme for vindkraft

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse til å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 pst. i 2030 sammenlignet med nivået i 1990. I 2019 inngikk Norge en juridisk forpliktende avtale med EU om felles oppfyllelse av utslippsmålet for 2030. Norges klimamål for 2050 er å redusere utslippene med minst 90–95 pst., og Norge vil dermed fjerne mer klimagasser fra atmosfæren enn vi slipper ut.

Mer fornybar energi er avgjørende for å nå klimamålet og holde global oppvarming ned mot 1,5 grad. Fornybar energi har et mye lavere klimaavtrykk enn fossil energi som olje, kull og gass. Samtidig er bruk av elektrisitet langt mer energieffektivt enn fossil energibruk. Likevel trengs det mer fornybar energi fordi elektrisitet tas i bruk i stadig større omfang til blant annet transport, næringsliv og industri.

Vindkraft er en viktig fornybar energikilde der Norge har særlig gode ressurser på land og til havs. Vindkraft har også negative konsekvenser og må ikke komme i konflikt med viktige naturverdier. Forslagsstillerne er opptatt av at utbygging av vindkraft på land skal ta hensyn til både natur, dyreliv, reindrift og behovene til lo-

kalbefolkningen. Samtidig må det der det bygges ut, foreligge en plan for tilbakeføring av områdene til natur når vindkraftverkene eventuelt avvikles. Saksbehandlingen må ta hensyn til samiske interesser og kommunale beslutninger.

Norge trenger mer fornybar energi

Forslagsstillerne understreker at tilgang på fornybar energi er nødvendig for å kutte klimagassutslipp. På grunn av fallende kostnader og økende CO₂-priser er vindkraft en stadig mer konkurransedyktig energikilde som kan bygges ut uten offentlige subsidier.

Forslagsstillerne vil peke på at Norge har noen av Europas beste vindressurser, og i Meld. St. 25 (2015–2016) Kraft til endring – Energipolitikken mot 2030, står det at det skal legges til rette for langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft i Norge. I dag er Norges kraftsystem dominert av fleksibel vannkraft. Vann- og vindkraft er fornybare energikilder som utfyller hverandre godt, siden det kan spares vann i magasinene når det er gode vindforhold og brukes vannkraft når det ikke blåser. Ren, fornybar energi er dessuten en handelsvare Norge har betydelige inntekter fra.

Per i dag har Norge en normalårsproduksjon av elektrisk energi på ca. 156 TWh, og vindkraft på land utgjør ca. 17 TWh av dette.

Forbruksveksten i Norge og resten av Norden har vært relativt jevn de siste tiårene, men fram mot 2030 og 2040 forventes det at forbruksveksten vil øke. I sin kraftmarkedsanalyse for 2023 legger NVE til grunn en økning på 28 TWh frem mot 2030, og en ytterligere økning på 28 TWh frem mot 2040. Dagens forbruk er på om lag 135 TWh. I 2030 forventes forbruket å kunne komme opp i omtrent 163 TWh.

Vindkraft på land kan realiseres relativt raskt sammenlignet med en del andre fornybare energikilder, som vindkraft til havs. NOU 2023: 3 Mer av alt – raskere – Energikommisjonens rapport, påpeker at vindkraft på land kan spille en sentral rolle for å opprettholde eller styrke kraftbalansen frem mot 2030.

Endringer i vindkraftlovgivningen etter 2019

Det er blitt gjort en rekke endringer i reguleringene for vindkraft på land de siste fem årene. I 2020 ble det gjort endringer i konsesjonsprosessen, som blant annet innebar en skjerping av tidskravene i konsesjonsbehandlingen. Fra 1. juli 2023 er det krav om områderegulering for vindkraftverk, noe som innebærer krav om områderegulering etter plan- og bygningsloven for konsesjonspliktige vindkraftanlegg på land. Hensikten med endringen var å gi kommunene mer kontroll over en eventuell utbygging, samt å øke involveringen fra interessegrupper og lokalsamfunn i disse prosessene. Fra 1. januar 2024 ble det innført grunnrenteskatt på landbasert vindkraft med en effektiv skattesats på 25 pst.

Behov for raskere saksbehandling

Forslagsstillerne viser til behovet for raskere saksbehandling av konsesjoner for fornybar energi i Norge, en raskere vei enten det er til ja eller nei til utbygging av fornybar energi. Gjennom det reviderte fornybardirektivet og REPowerEU har EU lagt til grunn at medlemsland skal identifisere land- og sjøområder som er nødvendig for installasjon og produksjon av fornybar energi for å nå 2030-målet, og komme med konkrete planer for disse områdene. Dette skal være områder der det antas at miljøvirkningene av fornybar energiproduksjon ikke er vesentlige. Forslagsstillerne mener Norge må innlemme EØS-relevante regelverk på klima-, energi- og miljøfeltet snarest mulig, og senest innen ett år etter vedtak i EU.

15. mars 2024

Ola Elvestuen

Sveinung Rotevatn

Guri Melby

Alfred Jens Bjørlo

Ingvild Wettrhus Thorsvik

André N. Skjelstad

Nasjonal ramme for vindkraft

Forslagsstillerne viser til at Olje- og energidepartementet i forbindelse med Meld. St. 25 (2015–2016) Kraft til endring — Energipolitikken mot 2030, ga Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i oppdrag å utarbeide et forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Rapporten ble lagt fram i 2019 og ga forslag til føringer og prioriteringer for utbygging av vindkraft i Norge. 13 områder ble utpekt som best egnet for ny vindkraftutbygging.

Den nasjonale rammen for vindkraft baserer seg på 21 underrapporter som gjennomgår ulike problemstillinger knyttet til vindkraftutbygging på land. Forslagsstillerne mener rapporten er faglig godt fundert og belyser viktige verdier som må ivaretas, som naturhensyn, vindforhold, hensyn til samiske interesser og lokaldemokrati.

En rekke nye vindkraftprosjekt på land er nå under planlegging og konsesjonsbehandling. I lys av de økende behovene for fornybar energi samt behovet for å beskytte regionale og nasjonale naturverdier, mener forslagsstillerne at denne rapporten bør ferdigbehandles i Stortinget. Forslagsstillerne mener behandlingen av Nasjonal ramme for vindkraft vil bidra til bedre saksbehandling, og en mer forutsigbar konsesjonsbehandling av forslag om nye vindkraftprosjekter.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fullføre behandlingen av Nasjonal ramme for vindkraft på land, som Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) la frem i 2019, og legge denne frem for Stortinget.